

Artikel ur
Evangelisk Årsbok 1998 sidorna 35-46
ISSN 0356-0929
ISBN 951-9275-81-9

Mors testamente

LIVET ÄR EN KEDJA av händelser. En del korta, en del långa. Händelsernas kedja sträcker sig från vaggan till graven. Ja, vad allt kan inte hända i en människas liv.

Jag var 16 år. Det var på senhösten 1947. Det var en grådisig och dyster dag. Åtminstone två ting gjorde denna höstdag tung för mig. Det första var min mors svåra sjukdom, som slog till oväntat och häftigt. Nu låg hon på sin bädd och man kunde inte undgå att se hur hon dag för dag blev allt klenare. Hon var på väg att dö. Det visste vi alla i hemmet. Det var ofattbart.

Det andra var minst lika tungt. Jag var en olycklig ung pojke. Jag hade ingen frid i min själ och Guds stränga krav på bättring var över mig hela tiden. Mina synder var många och svåra och jag var helt övertygad om att för mig fanns ingen nåd. Jag måste bli förkastad, fördömd till helvetet.

En främling kom på besök

HAN KALLADES PREDIKANT och skulle besöka min sjuka mor. Jag brukade inte gå på möten. Däremot drogs jag till kyrkan någon gång. Jag kände därför inte de kringresande predikanter som Evangeliföreningen sände ut i våra bygder.

Besökaren bar namnet Gunnar, Gunnar Nylund. När han kom till vårt hem, gick jag ut. Jag ville inte möta honom öga mot öga. Jag var rädd för denne främling. Utöver det han talade med min mor vid hennes bädd sjöng han en sång från Sionsharpan. Det var märkligt med den sången: min mor fattade kärlek till den.

Predikanten kom ut och mötte mig på gårdsplanen. Jag minns ännu mycket väl var vi möttes. Han började tala med mig. Jag hade den sommaren konfirmerats i församlingens kyrka. Detta kom på tal under de få minuter vi talade. Då ser han på mig och säger: "Unge man, nu står du på en station med många spår som går i olika riktningar. Om du nu tar fel tåg kan det sluta med katastrof. Därför välj i dag rätt spår och den du vill tjäna".

Så var hans ord. Han tog min hand, sade farväl och vandrade bort från Norrback, vårt hem. Han skulle på ett möte. Nu var jag helt övertygad: det blir helvetet för mig. Jag fann mig bunden till händer och fötter. Hur skulle jag kunna välja? Hur skulle jag hitta rätta vägen? Jag var en människa som famlade i mörker. Hjälplos, kort sagt. Jag glömmer aldrig denna dag i mitt unga liv.

Men senare i livet har jag insett att alltsammans var av avgörande betydelse för mitt andliga liv. Det var Guds tid fastän jag tyckte mig se djävulen i det som hände.

Gustav, sjung en sång för mig

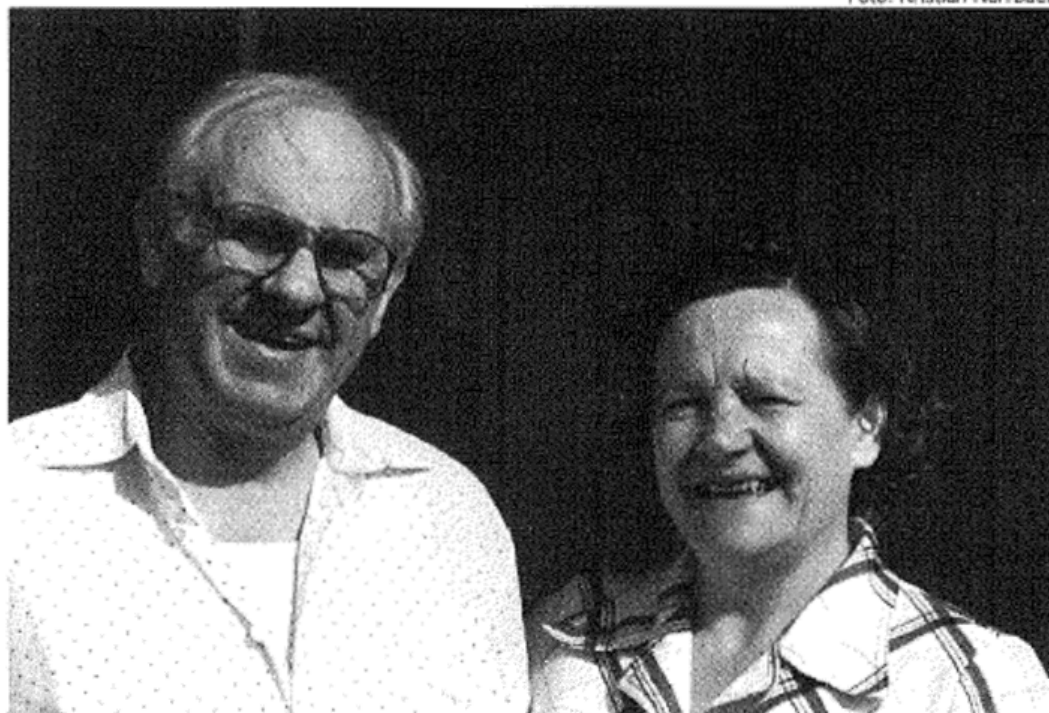
I MITT HEM HADE vi ett orgelharmonium. Det var min systers och hon hade arbete på annat håll. Jag hade lärt mig spela så att jag

kunde ta mig igenom en och annan sång. Mest var det sånger från skoltiden. Jag hade inköpt en "orgelskola" (en lärobok) från Sverige och därmed blev en början gjord. Ganska snart blev jag bekant med vår kantor, Lars Lillhannus, som hjälpte mig vidare.

– Gustav sjung den sång predikanten sjöng för mig, var min mors uppmaning då jag väl kommit in efter att predikanten hade gått. Sjung den sången! Jag undrade om jag kunde den och hur texten började. Den började: Våga dig, drista dig ... och fanns i Sionsharpan. Det visade sig att vi hade en notbok för Sionsharpan och även en textbok. Jag började trevande och osäkert med att först spela melodin så gott det gick. Senare försökte jag mig på texten.

Sången var helt obekant för mig, men jag kom igenom alla verserna. Mor återkom till sången som predikanten hade sjungit för henne. Jag lärde mig dag för dag såväl melodi som text allt bättre – övning ger färdighet. Sångens text förstod jag inte. Det var som om den hade skrivits på ett för mig obekant språk. Däremot blev mor aldrig trött att höra den åter och åter. Hon förstod det nya språket, det språk man kan lära i Andens skola.

Foto: Kristian Norrback

Gustav och Märta Norrback

*Våga dig, drista dig
tro att Jesus gjort allt för dig!
Så var evige Faderns råd:
mänskan frälstes av idel nåd.
Enfödde Sonen det gjort.*

*Våga dig, drista dig
tro att Jesus gjort allt för dig!
Segern redan han vunnit har,
krossat ormen som mäktig var,
öppnat dig himmelens port.*

*Våga dig, drista dig
tro att Jesus gjort allt för dig!
Allt vad du emot lagen gör,
allt vad den dig anklagar för,
detta tog Jesus på sig.*

*Våga dig, drista dig
tro att Jesus gjort allt för dig!
Visst all ondska i hjärtat bor,
visst kan syndernas tyngd bli stor,
större dock Frälsaren är.*

*Våga dig, drista dig
tro att Jesus gjort allt för dig!
Du har intet, blott synd och skam.
Prisa endast Guds dyra Lamm,
som dig har köpt med sitt blod!*

Dessa verser är de fem första av sångens tio verser. Sången ingår i sångboken Sionsharpan. (Nr 220)

Sången sjöngs många gånger. Dagligen önskade mor höra den. Hon behövde den. Jag förstod inte mycket av allt detta men jag lärde mig texten. Så en kväll flyttade vår mor till himlens härlighet.

Mötet i Storsjö

HÖSTEN GICK I sorgens tecken. Mor var borta men livet måste gå vidare. Vintern kom med snö och kyla. På vår gård fanns det arbeten som dagligen skulle skötas. Kor, häst, får, gris och höns skulle alla ha sin skötsel. Jag var vanligen med min far i skogen då väder och vind tillät arbete ute i markerna. Mitt sinne var tungt och livet saknade glädje. Någon gång sjöng jag sången som mor gripits av. Även andra sånger, av olika slag och med varierande innehåll togs med.

Sorgen och saknaden efter mors död satte sin prägel på mitt liv. Men fruktan för död och dom för mig själv låg över mig. Jag vet inte vad som var värst, sorgen efter mor eller min nöd och fruktan för den kommande domen och evigheten. Livet var tungt. Jag var en olycklig människa.

I Sideby finns en vacker by som heter Storsjö. Den ligger utefter stranden av en sjö med samma namn. Ömossa ligger vid riksåttan. Där tar vägen av till Sideby och efter ca tio kilometer finns skylten: Storsjö. Jag bodde på några kilometers avstånd från byn och besökte den ofta eftersom där fanns släktingar till vår familj. I byn fanns en liten skola, som numera är byagård. I skolan hölls möten då predikanterna besökte Sideby församling.

En vårvinterkväll var jag på väg till skolan i Storsjö, till ett möte. Jag har inte något minne av hur jag tog mig dit. Vem ledde mina steg? Sannolikt hade någon uppmanat mig att komma till mötet. Jag hade ingenting att förlora och goda råd var dyra. Men visst var det med tunga steg jag vandrade genom skogen till Storsjö denna vinterkväll.

Min ankomst till skolan blev dramatisk. Jag var försenad och mötet hade redan börjat. Det oaktat gick jag in i farstun, tog mod till mig och öppnade dörren till själva skolsalen. Jag blev närmast rädd för vad jag såg.

Salen fylld med folk. De tycktes lyssna med intresse och tydlig uppmärksamhet på den som talade. Det var endast mitt

inträde som störde. Det var som på en given signal: alla vände sig om och granskade den försenade mötesbesökaren.

Sannolikt var jag känd för de allra flesta. Men jag skulle ha velat svänga om och springa ut. Det var likväl omöjligt för mig. Jag var nu på möte i Storsjö. Det var ont om sittplatser. Jag fick syn på en vedlåda, som stod intill den varma muren. Lådan hade – som alla äldre vet – lock. Därmed kunde den tjäna som sittplats. Där slog jag mej ned. Ängslig och rädd – för vad?

Predikanterna, som predikade, kände jag inte. Vad de predikade minns jag inte. Sannolikt förstod jag inte vad som sades och vad som avhandlades. Jag var på mer än ett sätt omtumlad och upprörd. Men Gud har sina vägar och behärskar suveränt alla situationer. Även min väg och mitt liv skulle denna kväll få en ytterst radikal vändning. Guds tid var inne.

Sången jag aldrig kan glömma

JAG HAR ENDAST ett klart och bestående minne från detta möte. Det är inte någon predikan som jag kommer ihåg. Jag har inte heller någon minnesbild av talarna. Jag minns inte hur de såg ut. Kanske de var män i medelåldern. Efter en andra predikan sjöng församlingen en sång. Den sången kan jag aldrig glömma:

*Hör, o själ! En röst från höjden
talar nu om nåd för dig.
Lyssna, tro, tag del i fröjden!
Gränslös nåd här bjudes dig.
Ja, åt dig, ja, åt dig, gränslös nåd här bjudes dig.*

*Se Guds Son, hans blod och smärta,
se hur själv han offrar sig!
In i döden brast hans hjärta.
Kära själ, det är för dig.
Ja, för dig, ja, för dig, kära själ, det är för dig.*

*Hör, hur kärleksfullt han ber dig:
Kom, förtro dig helt åt mig!
För den synd som tynger ner dig
har jag nåd och frid för dig.
Ja, för dig, ja, för dig, här är nåd och frid för dig.*

*Kom just nu, till Jesus skynda
med den skuld som plågar dig!
Genom otro mer ej synda,
då det gives nåd för dig!
Ja, för dig, ja, för dig, då det gives nåd för dig!*

*Kristus vann åt oss försoning,
frälste både dig och mig.
Du i himlen har en boning
där all sällhet väntar dig.
Väntar dig, väntar dig, där all sällhet väntar dig.*

*Vi där ovan skall få prisa
Jesus som har offrat sig.
Där skall han i klarhet visa
vad han gjort för dig och mig.
Ja, för dig och för mig, vad han gjort för dig och mig.*

Sången ingår i Sionsharpan. (Nr 196)

”GRÄNSLÖS NÅD HÄR BJUDES DIG”! Det är ofattbart och otroligt hur dessa ord träffade mig och rörde mitt sargade hjärta. Det finns nåd! Det finns gränslös nåd! Det var en verklig ”medicin” – om man vill låna ett uttryck av Luther – för mig och min själ.

”Se Guds Son, hans blod och smärta, se hur själv han offrar sig! In i döden brast hans hjärta. Kära själ, det är för dig.” Guds Son har offrat sig. Hans blod och smärta blev det befriande budskapet för syndaren – kära själ, det är för dig. Vilket budskap! Mina ögon tårades där jag satt på vedlådan. Tänk: det var första gången jag hörde evangeliet ”med hörande öron”.

Ännu ljuder det i min själ, ja verkligen alltjämt, "För den synd som tynger ner dig, har jag nåd och frid för dig". Jag fick bud om en fullständig förlåtelse för alla mina synder! Vilken sång! Jag var helt omtumlad av lycka och glädje.

Bördan jag burit på och fruktan för Guds vrede var jag befriad från. Syndens börda lades på Jesus. In i döden brast hans hjärta för mina synders skull. Jag var friköpt, förlåten och Guds vrede över alla mina synder har drabbat min Frälsare.

Mötet avslutades och det blev tid att gå hem. Jag kan inte minnas något annat än att jag befriad och lycklig gick ut från skolan. Jag minns inte heller om jag talade med någon efter mötet. Troligen var jag allt för upprymd för att ge mig in i något samtal. Möjligen hälsade jag på någon i skaran. Jag tog kurs mot hemmet.

I hemmets värme satt min far och läste en tidning. Jag tog mod till mig och förklarade att jag måste söka fram bibeln som fanns i ett litet bokskåp. Han såg på mig med en undrande blick. Han sade ingenting men sneglade på mig när jag tog fram bibeln. Jag tyckte likväl att jag måste säga något mera om mina upplevelser på mötet i Storsjö. Han lyssnade på mig men hur han kommenterade mina upplevelser minns jag inte. Sannolikt sade han just ingenting. Vad kunde han säga?

Själv var jag hjälplös inför min bibelläsning. Var kan man börja? Bibeln var en tjock bok och jag var klen bevandrad i Skriften. Skulle jag börja från början eller var det bättre att söka mitt i boken? Kanske Nya testamentet kunde vara det bästa för mig?

Jag har inte något minne av hur det blev med min bibelläsning den kvällen. Det blev kanske ett sökande "hit och dit" utan att finna något jag kunde intressera mig för. Men visst blev denna dag den verkligt stora dagen i mitt liv. En fullständig "vändning" på allt jag tidigare kämpat med. Jag hade fått nåd att höra vad Jesus gjort för mig. Sången kan jag aldrig glömma. Den är mig lika kär som denna första gång. "Kom just nu, till Jesus skynda!"

Troslivets mognad

DET VAR VÄCKELSETIDER i våra trakter denna tid. Den ena efter den andra rycktes med i "rörelsen". Snart var vi en stor skara ungdomar som flitigt samlades. Vi sjöng, pratade och planerade för nästa möte. Vi färdades med cykel från by till by, följande predikanternas rutt. Vi medverkade med sång och eventuellt med något inledningsord eller annat lämpligt program. Vad jag särskilt minns och numera saknar var omsorgen om varandra. Var någon frånvarande söktes han/hon upp i hemmet eller per telefon. Ingen fick bli efter på vägen.

Det var inte enbart en troslivets mognad, även ynglingen mognade och skulle bli man. Min fars tankar om min framtid var väl att jag skulle stanna på torvan. Själv hade jag helt andra tankar. Jag ville utbilda mig till kyrkomusiker. Men den tanken avfärdade min far som en allt för äventyrlig väg för den unge mannen. Jag var besviken och missmodig. Jag fick inte söka mig in på den väg jag önskade. Samtidigt blev jag övertygad om att Gud skulle leda mig på rätta vägar. Så har han ju lovat. Han glömmer inte sina löften. Unge man: hav tröst!

Vid den här tiden var det stort behov av folkskollärare. De utbildades vid seminariet i Nykarleby. Jag kunde kanske bli lärare? Då jag tog upp frågan med min far var han inte avvisande och sedan blev det så att jag hösten 1950 kom in vid seminariet. Utbildningen tog fem år. Nu kom jag in i en helt ny miljö. Vi var ca 150 studerande fördelade på fem klasser. Seminarietiden blev för mig en period då många frågor måste få något svar. Det var frågor som tidigare inte hade varit aktuella. Jag kom in i en ny gemenskap med likasinnade. Andra åter ställde sig mycket frågande och kritiska till min, som man sade, radikala tro. I synnerhet de första åren var för mig problematiska. Det var mycket jag måste avvisa. Jag fick kritik. Men "det går igenom, det stannar icke ..." och så en dag var utbildningen klar. Jag fick min examen.

Fortsättningen

MAN KAN UNDRÄ hur utbildningstiden hade påverkat mitt tros-
liv? Uppenbarligen hade seminarietiden påverkat min tro. Detta
skedde i två riktningar. Dels hade jag fått fastare grund under
fötterna. Detta enligt regeln: "I stormen rotas furan". Dels hade
jag fått en nyare, friskare syn på alla andra som inte hade samma
tro som jag själv. Kanske detta kan kallas mognad. Men jag
kände i mitt inre en molande ovisshet för framtiden. Hade jag
förlorat min tro? Var jag på nytt på väg att bindas av främmande
och onda makter? Många frågor av detta slag anmälde sig. Det
blev tid för äktenskap. Min Märta var stabil och på alla sätt ett
stöd för mig.

Rättfärdig förklarad

VI KOM ATT LEVA och bo i hemkommunen Sideby. Under fem år
arbetade jag som lärare på Flada folkskola. Det var i många avse-
enden en lycklig tid. Jag trivdes i arbetet och mänskorna i by-
arna, Flada och Appelö, var underbara. Vi fick den bästa tänk-
bara start för vår gemensamma färd.

Skolan fick ibland besök av olika personer. Ett besök var
för såväl lärare som elever ett tacksamt inslag i vardagen. Därför
hälsades de besökande med glädje. En dag kom bud om att vi
kunde få besök av en missionär. Det var Inga Willför från Finska
Missionssällskapet. Hon hade många olika föremål med sig från
Afrika och därtill berättade hon om sitt arbete på missionsfältet.
Det var ett besök som rörde vid mitt innersta rum. Under åren
som gått från den underbara kvällen i Storsjö hade jag en aldrig
tystnande röst i mitt inre: missionär. Endast för Märta hade jag
inför vårt äktenskap yppat vad som rörde mig i hjärtat. Nu hade
denna dolda hemlighet vuxit till sig.

Efter Inga Willförs väl utförda presentation av det vi kallar missionsarbete satte vi oss vid ett dukat kaffebord i vårt hem. Vi talade ganska mycket om mission i Afrika och visst såg hon litet forskande på mig allt efter som samtalet spann vidare. Hon tackade för sig och drog vidare på sin färd.

Evangeliföreningens predikanter reste omkring i församlingarna och återkommande möten hölls i bönehusen, där sådana fanns. Skolan var ofta mötesplatsen i byn. Predikanterna kom även till skolan i Flada. Den här gången fick vi besök av predikant Reguel Lindén. Han var vid denna tid anställd i Evangeliföreningen.

Det blev ett möte som åter en gång skakade mig på djupet. Dock på annat sätt än det jag upplevde många år tidigare på mötet i Storsjö. Jag skulle gärna beskriva vad som hände denna kväll men jag finner inte ord. Vad hände?

Mitt liv hade varit som en vandring genom en lummig skog. Vacker, mjuk och njutbar men det var någonting som saknades. Skogens stämning var inte nog. Utsikten framåt var stängd för mig. Jag var oviss om framtiden. Så med ens tog skogen slut och jag stod på en öppen och helt fri strand. Framför mig utbreddes sig en tillsynes oändlig vattenyta. Det var havet. Och nu var sikten fri. Skogens dunkel, skönt på sitt sätt, var borta och jag greps av det jag såg. Mitt liv var nu förändrat. Vandringen i skogen var slut. Det fria oändliga havet kom mig till mötes. Det blev en vändpunkt på färden. Jag stod inför nådens hav!

Predikanten redogjorde enligt Guds ords vittnesbörd för hur allt vad människa heter är under domen och förbannelsen för syndens skull. Hennes totala oförmåga att frigöra sig från dessa makter är en verklighet. Bunden kastas hon omkring i tidens ström – mot död och dom.

Jag fick i fortsättningen höra märkliga ting. Predikan blev en deklaration, ett meddelande från Gud till oss människor, till folk och folkslag överallt. Meddelandet utgjorde en Guds frihetsförklaring.

Gud var i Kristus och försonade världen med sig själv. Han tillräknar icke människorna deras synder och han har betrott oss med försoningens ord. (2 Kor. 5:19)

Alla hava ju syndat och är i saknad av härligheten från Gud; och de bliva rättfärdiggjorda utan förskyllan, av hans nåd, genom förlossningen i Kristus Jesus. (Rom. 3:23–24)

Nu stod det klart för mig att mitt liv aldrig mer kunde bli som förr. Nu stod nådens väldiga hav öppet för mig. Det skulle bli något helt nytt för mig och de mina.

Någon dag efter detta märkliga möte med den fria nåden uppenbarade sig en bil på skolgården. Jag undrade vem som kom på besök och gick ut på trappan. En kort, kraftig och leende man kom fram till mig. Han hälsade frimodigt och sa:

– Jag är Arne Lumme, rektor vid folkhögskolan i Hangö. Är du Gustav Norrback?

– Javisst, stig på.

– Vi skulle gärna tala med dig en stund. Vi behöver en lärare till vår skola. Vårt ärende gäller just denna fråga. Kan du tänka dig att bryta upp från denna plats och flytta till Hangö?

Jag blev överraskad eftersom jag var helt oförberedd. Det var omöjligt att kunna svara något mera bestämt på denna fråga omedelbart men kallelsen hade kommit till oss. Det blev uppbrott och färden gick mot nya uppgifter på olika platser i hemland och i Kenya. Men i mitt hjärta bär jag min mors testamente: *"Våga dig, drista dig tro att Jesus gjort allt för dig!"*